

7/6243

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

29 MART 2002

SAYI : B.19.0.APK.0.22.0.00.02/0012/420-4632

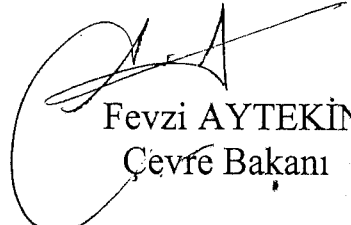
KONU: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Başbakanlığın 20/03/2002 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-684-18/1475 sayılı yazısı.

Başbakanlığın İlgide kayıtlı yazısı ve eki Hatay Milletvekili Sayın Metin KALKAN tarafından Sayın Başbakanımıza tevdi edilen yazılı soru önergesi Bakanlığımız eşgüdümünde cevaplandırılarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fevzi AYTEKİN
Çevre Bakanı

EKLER :

EK-1 1 Adet Cevap Metni
(5 Sayfa)

DAĞITIM :

-Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
-Başbakanlığa

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN METİN KALKAN'A AİT 7/6243-13859
ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

SORULAR

Hatay ilinde yaptığım incelemelerde, İskenderun-Dört Yol-Erzin-Payas-Sarıseki-Sarımazı-Denizciler-Azganlık-karayılan civarında binaların pencere kenarlarında, ağaçlarda, yol kenarlarında ince toz kaplamalarla karşılaştım. Özellikle haddehane olan yerlere sözkonusu toz kaplamasının daha yoğun olduğunu gözlemledim. Çeşitli hastalıkların bilhassa kanser hastalığının artmasına neden olduğu iddia edilmektedir.

1-Yurtdışından ve eski Doğu Bloku ülkelerinden ithal edilen her türlü metal artık hurdalar sağlık yönünden incelenmesi yapılmakta mıdır?

2-İthal edilen metal atık hurdaların işlenmesinde Radyo-aktif zararlı gaz ihtiva edip etmediği kontrol ediliyor mu? İmalathanelerin bacalarından çıkan gazların halkın ve çevrenin sağlığına zarar vermeyecek tedbirler alınmış mıdır?

3-Bölgemizde artan hastalıkların nedenleri araştırılmış mıdır? Yapılan bir istatistik var mıdır?

4-Yurtdışından son beş yılda ne kadar metal atık ithal edilmiştir? Hatay bölgemize ne kadar gelmiştir? Ülkemize ve bölgemize ekonomik katkısı ne olmuştur?

CEVAP-1

Çevre Bakanlığı:

08.01.1996 tarih ve 96/7794 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı" uyarınca, 29 Aralık 2001 tarih ve 24625 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Madde ve Atıklara İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon (2002/3) Tebliği" kapsamında yer alan madde ve atıkların çevrenin korunması yönünden uygunluğu denetlenerek Bakanlığımız tarafından ithal izni düzenlenmektedir.

26 Eylül 1994 tarihinde resmen taraf olduğumuz "Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınımı ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Uluslararası Bazal Sözleşmesi" ve bu sözleşme esas alınarak hazırlanan, 27 Ağustos 1995 tarih ve 22387 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" gereğince, 01 Şubat 1996 tarihinde "Çevrenin

Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Maddelere İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon (96/3) Tebliği ile kontrollü olarak ilk ithalat işlemleri başlamıştır.

Sözkonusu Tebliğ ile ilgili çalışmalar Dış Ticaret Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve Çevre Bakanlığı arasında koordineli bir şekilde yürütülmektedir. Tebliğ her yıl revize edilmekte ve Bakanlığımız görüşleri alındıktan sonra, tarafımızca kontrol altında tutulan maddelerin listesi yıllar itibariyle güncelleştirilmektedir. Sözkonusu Tebliğ, Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayımlanmakta, uygulanması ise Bakanlığımızca yürütülmektedir.

29.12.2001 tarih ve 24625 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Madde ve Atıklara İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon (2002/3) Tebliğinin 2 inci maddesine göre "Ekli listede (Ek III) yer alan metal hurdaların ithalatında; hurdaların en az %85 veya üzerinde metal ihtiva etmeleri, eğer metal hurdası alایشım ise alایشımı meydana getiren metallerin toplamının %85 veya üzerinde olması, ithal edilecek metal hurdaların dağılmayan katı formda bulunmaları, ithali yasaklanmış tehlikeli madde ve atıklarla karıştırılmamaları ve kontamine olmamaları "gerekmektedir.

CEVAP-2

Çevre Bakanlığı:

Metal hurdaların ithalatında, menşei veya ihracatçı ülkede analizi yapan resmi kurum veya uluslararası kabul görmüş bir akreditasyon konseyi tarafından akredite edilmiş uluslararası gözetim şirketi veya laboratuvar tarafından onaylı radyasyon belgesi istenmektedir. Ayrıca, metal hurdalardaki radyoaktivite içeriğinin uluslararası doğal aralıklar içinde olması zorunlu tutulmuştur. Ayrıca, sözkonusu tebliğin Ek III listesinde yer alan 72.04.G.T.İ.P'.li demir-çelik döküntü ve hurdaların ithalatında, sadece kendi ihtiyaçları için kullanacak sanayicilere Kontrol Belgesi düzenlenmekte ve ithal partisinin kullanılmış ray ihtiva etmemesi kaydıyla izin verilmektedir.

Bakanlığımızca kirletici vasfı yüksek izne tabi tesislerin Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği'ne uygun olarak faaliyet göstermeleri ve çevre kirliliğine neden olamadan üretim yapmalarının sağlanması ve emisyon izni alma süresinin takip edilmesi için her yıl ilgili Valiliklere Genelge gönderilmekte ve yıl içinde yapılması gereken çalışmalar bildirilmektedir.

Bu bağlamda, Bakanlığımızca Valiliklerden, 13.05.1999 tarih ve 1562-3699 sayılı ve 04.12.2000 tarih ve 5687-13313 sayılı yazılarımız ile hammadde olarak hurda demir çelik kullanan elektrikli ark ocaklı demir çelik fabrikalarının çevre kirliliğinde neden olmadan faaliyet göstermeleri için Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği Ek-7 ve madde 7 de yer alan sınır değerleri ve emisyon izni alma sürecinde gecikme olmamasının sağlanması ile üç aylık periyotlarla denetlenmeleri istenmiştir.

Hatay Valiliğinden Bakanlığımıza ulaşan yazılarda; sözkonusu tesislerin periyodik olarak denetlenerek toz tutma sistemlerinin çalıştırılıp çalıştırılmadığı hususunda gereken kontrollerin yapıldığı belirtilmiştir.

Bakanlığımızın, 12.12.2001 tarih ve 5217-16889 sayılı yazısı ile illerinde elektrikli ark ocaklı demir çelik fabrikalarının bulunduğu Valiliklerden sözkonusu tesislerin Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliğine uygun faaliyette bulunmaları ve emisyon izni alma sürecinde gecikme olmamasının sağlanması ile bu tesislerin üçer aylık periyotlarla denetlenmesi istenmiştir.

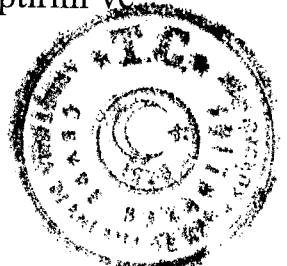
Sağlık Bakanlığı:

1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunun 268-275 inci maddelerine dayanılarak çıkartılan Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliğine göre Haddehaneler 1 nci sınıf Gayri Sıhhi Müesselerdir. Sözkonusu alanda cevher çıkışlı entegre Demir Çelik (İsdemir) ve Ark Ocakları ile beraber haddehaneler yoğun olarak bulunmaktadır. Bu Ark Ocaklarından biri Gayri Sıhhi Müessese İzni almış, diğeri ise kapalı durumdadır.

Ayrıca, haddehaneler, 2 Kasım 1986 gün ve 19269 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe gire Hava Kalitesi Kontrol Yönetmeliği EK 8'A grubunda yer alan tesislerdir. Dolayısıyla bunların emisyon izinleri; tesisten kaynaklanan emisyonların yetkili bir kuruluşa ölçtürülmesi sonucu hazırlanan rapora istinaden Çevre Bakanlığının uygun görüşü ile Sağlık Bakanlığınca verilmektedir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı:

2690 sayılı TAEK Kanunu ve buna istinaden çıkarılan Radyasyon Güvenliği Tüzük ve Yönetmeliği hükümlerine göre radyoaktif madde ve radyoaktif madde ve radyasyon cihazlarına ilişkin her türlü işlem Kurumumuz denetimine tabidir. Ancak, hurda malzeme esas itibariyle radyoaktif madde olmayıp, Kurumumuz mevzuatına göre radyoaktif maddelere ilişkin yaptırım ve denetimlere tabi değildir.

Kurumumuz, ancak radyasyon tehlikesi oluşturabilecek bir radyoaktif madde bulunması durumunda konuya müdahil olmaktadır.

Son yıllarda dünyada hurda malzeme içerisine radyoaktif maddelerin karışması sonucu pek çok kazanın meydana geldiği, kazaların büyük ekonomik kayıplara ve sağlık problemlerine sebep olduğu, bu tür kazaların önlenmesi için demir çelik tesislerine, gümrük ve limanlara bu iş için özel tasarlanmış radyasyon dedektörlerin kurulması gerektiği, Çevre Bakanlığına, Dış Ticaret Müsteşarlığına, Gümrük Müsteşarlığına, Demir Çelik Üreticiler Derneğine ve ilgili firmalara bildirilmiş ve konuya gerekli hassasiyetin gösterilmesi istenmiştir.

Gösterilen çabalar sonucunda, hurda ithalatı yapan 6 firma liman ve tesislerine radyasyon dedeksiyon sistemi kurmuştur. Ayrıca, 10 firmanın da bu sistemleri kurmak üzere planlama aşamasında oldukları firmalarca beyan edilmiştir.

CEVAP-3

Sağlık Bakanlığı:

Dünya Sağlık Örgütünün Türkiye için öngördüğü tahmini kanser insidansı yüzbinde 100-150 olarak belirtilmektedir. Hatay İlının son beş yıldaki kanser insidansına bakıldığında zaman belirgin bir artış görülmemektedir.

HATAY İLİNİN SON BEŞ YILDA KANSER DAĞILIMI İNSİDANSI VE TÜRKİYE GENELİ

YILLAR	SAYI	İNDİDANS (YÜZBİNDE)	TÜRKİYE GENELİ	İNDİDANS (YÜZBİNDE)
1995	332	27.5	32772	53.2
1996	546	44.6	37072	59.1
1997	229	18.4	33611	53.1
1998	267	21.1	38082	55.7
1999	137	10.7	25942	39.4

CEVAP-4

Çevre Bakanlığı:

1998 yılından 2002 yılı Şubat ayı sonuna kadar toplam, 47.775.053 ton demir-çelik, 451.071 ton bakır, 429.588 ton alüminyum, 221.728 ton pirinç ve 26.952 ton çinko metali hurdası ithalatı gerçekleştirilmiştir.

